

III Forum Ekspertkie

HEJT!

Jak uczyć empatii w czasach nienawiści?

PROCEDURA REAGOWANIA NA ZGŁOSZENIA DOTYCZĄCE SZKODLIWYCH TREŚCI W SZKOLE

- 1 Ujawnienie przypadku pojawienia się szkodliwych treści w szkole.** Informacja o kontakcie uczniów ze szkodliwymi treściami może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga z różnych źródeł: od samych uczniów, ich rodziców lub innych nauczycieli.
- 2 Ustalenie okoliczności zdarzenia.**
 - **Poinformowanie o fakcie rozpowszechniania szkodliwych treści** wychowawcy klasy, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora.
 - **Zabezpieczenie dowodów.** Zebranie informacji na temat szkodliwych treści, miejsca ich wystąpienia oraz ewentualnych sprawców. Wydrukowanie i zapisanie w formie zrzutów ekranu wszystkich dowodów rozpowszechniania niewskazanych obrazów w sieci; zachowanie SMS-ów. Jeśli treści są nielegalne, nieodpowiednio zabezpieczone lub niezgodne z regulaminem danej strony – kontakt z administratorem strony.
 - **Ustalenie okoliczności zdarzenia: identyfikacja sprawcy zdarzenia** (osoby, która rozpowszechniała szkodliwe treści), **ustalenie, kim są świadkowie zdarzenia.**

Klasyfikacja szkodliwych treści: pornograficzne promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc; promujące zachowania antyspołeczne lub autodestrukcyjne; psychomanipulacja.

 - **Współpraca z pracownikiem/nauczycielem zarządzającym dostępem do sieci w szkole.** Pomoc w zabezpieczeniu dowodów, konfiguracji zabezpieczeń sieci szkolnej blokujących dostęp do szkodliwych materiałów.
- 3 Diagnoza potrzeb i działania wobec uczniów zaangażowanych w rozpowszechnianie szkodliwych treści** (edukacja, warsztaty z grupą/klasą lub rozmowa na temat treści, jeżeli np. mają negatywny wpływ na rozwój poznawczy, emocjonalny i są np. psychomanipulacją).
- 4 Zdecydowany komunikat ze strony szkoły, że takie materiały nie są w szkole akceptowane.**
- 5 Działania wobec sprawcy i osób uczestniczących.** Ustalenie okoliczności zdarzenia; rozmowa/spotkanie uczniów z nauczycielem/pedagogiem na temat przesyłanych treści (jakie emocje budzi prezentowany materiał, do jakich działań ich zachęca i jak wpływa na wyobrażenia na temat otaczającego świata); omówienie konsekwencji zdarzenia dla osób mających kontakt ze szkodliwymi treściami – w tym też konsekwencji wynikających ze złamania regulaminu szkoły.
- 6 Rozmowa z uczestnikami zdarzenia (z każdym osobno).** Jeżeli szkodliwe treści rozpowszechnia grupa uczniów, działania interwencyjne warto zacząć od lidera grupy.
- 7 Powiadomienie rodziców uczniów o wydarzeniu** i zapoznanie, w miarę możliwości, z materiałem dowodowym. Poinformowanie rodziców o działaniach podjętych przez szkołę wobec ucznia i podjęcie współpracy z rodzicami w celu rozwiązania problemu.

8 Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczestnikom zdarzenia.

9 **Wsparcie informacyjne** dotyczące możliwych działań wobec szkodliwych treści, informacja dotycząca formy ich zgłaszania do Dyżurnet.pl (punkt kontaktowy zajmujący się zwalczaniem nielegalnych treści w internecie), zabezpieczania dowodów.

10 Podjęcie interwencji prawnej.

Interwencja prawna przeprowadzona przez szkołę możliwa jest w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania:

- pornografii z udziałem małoletniego – **art. 202 § 3 kk**
- treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych – **art. 256 i art. 257 kk.**

Inne formy interwencji:

- kontakt z administratorem/moderatorem w sytuacji, gdy treści są nielegalne, nieodpowiednio zabezpieczone lub niezgodne z regulaminem danej strony.

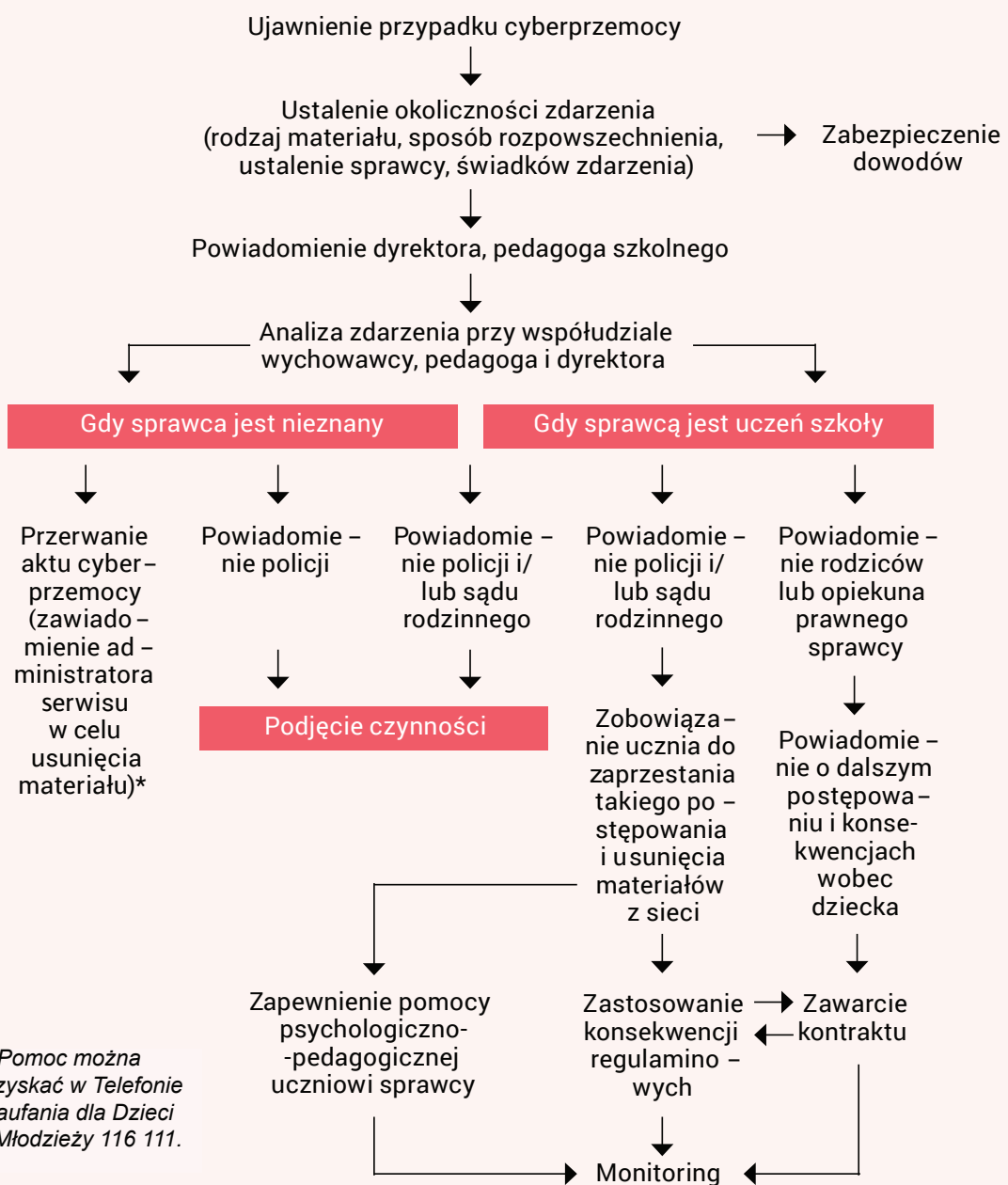
11 Dokumentacja zgłoszenia.

PROCEDURA REAGOWANIA NA ZGŁOSZENIA DOTYCZĄCE NIEBEZPIECZNYCH KONTAKTÓW/GROOMINGU W SZKOLE

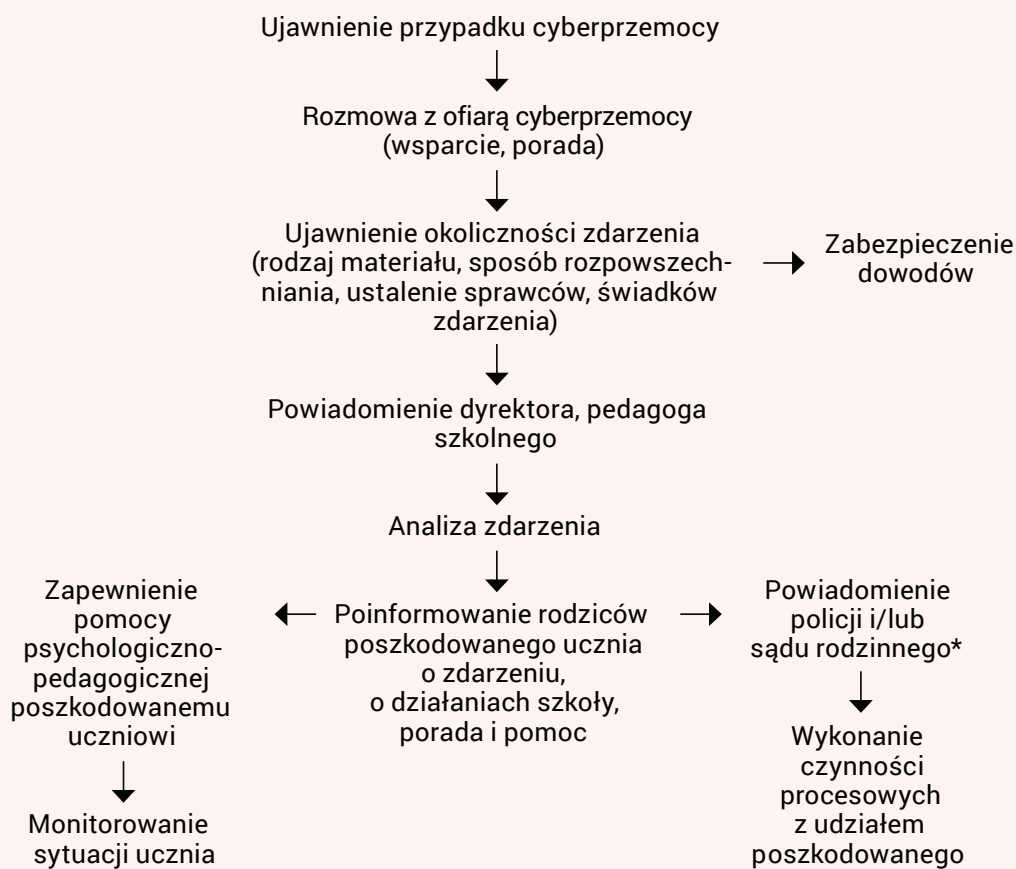
- 1 Ujawnienie przypadku uwodzenia.** Informacja o niebezpiecznych kontaktach podejmowanych przez ucznia/uczennicę może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga z różnych źródeł. Zdarzenie może być zgłoszone przez osobę nawiązującą niebezpieczny kontakt, jej rodziców, świadków lub innych nauczycieli.
- 2 Rozmowa z uczniem.** Zebranie informacji na temat sytuacji uwodzenia, jego formy, miejsca wystąpienia, czasu trwania, sprawcy i ofiary.
- 3 Ustalenie okoliczności zdarzenia.**
 - Poinformowanie o fakcie przemocy wychowawcę klasy, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora.
 - Zabezpieczenie dostępnych dowodów i zebranie informacji na temat zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, jego formy, częstotliwości i miejsca wystąpienia (niezależnie od okoliczności zdarzenia i znalezionych dowodów, osoby te powinny być poinformowane o tym, co miało miejsce).
 - Ustalenie okoliczności zdarzenia: identyfikacja sprawcy i ofiary zdarzenia.
- 4 Powiadomienie rodziców ucznia/uczennicy o zdarzeniu i zapoznanie, w miarę możliwości, z materiałem dowodowym;** podjęcie współpracy z rodzicami w celu udzielenia wsparcia dziecku.

- 5 Zapewnienie na terenie szkoły wsparcia psychologicznego krzywdzonemu dziecku bądź polecenie specjalistycznej placówki.**
- 6 Wsparcie informacyjne.** W celu uzyskania porady dotyczącej możliwości dalszych działań w stosunku do sytuacji uwodzenia dziecka w sieci, informacji dotyczącej zabezpieczania dowodów, wskazówek dotyczących bezpośredniej pomocy specjalistycznej, zachęcamy do kontaktu z Telefonem dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100. Kontakt jest możliwy pod bezpłatnym numerem telefonu **800 100 100** od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-15.00, jak również poprzez formularz: „Zadaj nam pytanie” na stronie <http://800100100.pl/napisz> oraz e-mail: pomoc@800100100.pl
- 7 Podjęcie interwencji prawnej.** Interwencja prawna przeprowadzona przez szkołę możliwa jest w przypadku naruszenia prawa:
 - naruszenie wizerunku (publikowanie wizerunku nagiej osoby małoletniej – rozpowszechnienie pornografii z udziałem małoletniego) – art. 202 § 3 kk, w przypadku groomingu interwencja jest możliwa na podstawie art. 200a kk.W sytuacji podejrzenia groomingu zaleca się konsultację z organami ścigania i ewentualne zawiadomienie dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa.
- 8 Dokumentacja zgłoszenia** (opis sytuacji – okoliczności, dowody, osoby biorące udział w zdarzeniu, podjęte działania; ustalenia z poszczególnymi uczniami).
- 9 Monitorowanie sytuacji** (kontakt z poszkodowanym dzieckiem i jego rodzicami, upewnienie się, czy nie jest potrzebne udzielenie dalszego wsparcia).

PROCEDURA REAGOWANIA WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY

PROCEDURA REAGOWANIA WOBEC OFIARY CYBERPRZEMOCY

* Szkoła jest zobowiązana do powiadomienia policji i/lub sądu rodzinnego w przypadku przestępstw ściganych z urzędu

JAK SIĘ ZACHOWAĆ WOBEC ŚWIADKA ZGŁASZAJĄCEGO CYBERPRZEMOC?

- 1** Powiedz, że dobrze zrobił, zgłaszając fakt przemocy.
- 2** Powiedz, że wymagało to od niego wiele odwagi.
- 3** Nie ujawniaj jego danych, jeśli nie jest to konieczne (np. gdy sprawa została zgłoszona na policję).
- 4** Pod żadnym pozorem nie konfrontuj go ze sprawcą.
- 5** Zadbaj o jego bezpieczeństwo, nie upubliczniając jego udziału w sprawie.

PROCEDURA REAGOWANIA NA ZGŁOSZENIA DOTYCZĄCE NADUŻYWANIA INTERNETU

- 1 Ujawnienie przypadku nadużywania internetu.** Informacja o nadmiernym korzystaniu z sieci lub komputera może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga z różnych źródeł: może być zgłoszona przez ucznia, rodziców, innych nauczycieli.
- 2 Rozmowa z uczniem.** Zebranie informacji na temat podejrzeń o nadużywaniu internetu, jego formy oraz częstotliwości.
- 3 Kontakt z rodzicami.** Poinformowanie opiekunów o obserwacjach dotyczących dziecka.
- 4 Zapewnienie wsparcia psychologicznego dziecku na terenie szkoły bądź polecenie specjalistycznej placówki.**
- 5 Wsparcie informacyjne.** Przekazanie kontaktu do Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100. Kontakt jest możliwy pod bezpłatnym numerem telefonu **800 100 100** od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-15.00, jak również poprzez formularz: „Zadaj nam pytanie” na stronie <http://800100100.pl/napisz> oraz e-mail: pomoc@800100100.pl

6 Podjęcie interwencji prawnej.

Większość sytuacji związanych z nadużywaniem internetu bądź komputera nie wymaga powiadamiania sądu rodzinnego. Zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego jest jednak wskazane:

- jeśli rodzice dziecka odmawiają współpracy i nie kontaktują się ze szkołą, a uczeń nie zaprzestaje działań, które są dla niego krzywdzące i skutkują niewywiązywaniem się z obowiązku szkolnego. W takiej sytuacji dyrektor szkoły powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu z nieletnimi.

7 Dokumentacja zgłoszenia (opis podjętych przez szkołę działań, np. kontakt z rodzicami, rozmowa z uczniem, zaproponowanie pomocy psychologicznej poza szkołą).

8 Monitorowanie sytuacji (kontakt z poszkodowanym dzieckiem i jego rodzicami, upewnienie się, czy nie jest np. potrzebne dalsze wsparcie; sprawdzanie, jak realizuje obowiązek szkolny, czy bierze udział we wszystkich zajęciach).

PROCEDURA REAGOWANIA NA ZGŁOSZENIA DOTYCZĄCE SEKSTINGU

I. Ujawnienie przypadku sekstingu.

Informacja o wykonaniu/otrzymaniu/przesyłaniu/publikowaniu intymnych materiałów przez ucznia/uczennicę może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga z różnych źródeł. Zdarzenie może być zgłoszone przez osobę wysyłającą materiał sekstingowy, jej rodziców, osobę, która otrzymała materiał sekstingowy, jej rodziców i świadków.

II. Ustalenie okoliczności zdarzenia.

III. Rozmowa z dzieckiem, które zrobiło, wysłało lub opublikowało swoje intymne zdjęcia/film albo otrzymało od kogoś tego typu materiały. Poinformowanie ucznia o możliwych konsekwencjach. Zebranie informacji na temat ewentualnej sytuacji i miejsca udostępnienia.

- 1 Jeśli materiał nie został nigdzie przesłany, należy zachęcić do usunięcia go z telefonu.
- 2 Gdy materiał został przesłany, należy skontaktować się z odbiorcą w celu jego usunięcia:
 - a) uczeń kontaktuje się z osobą, której to wysłał lub
 - b) nauczyciel/pedagog szkolny zaprasza rodziców ucznia na rozmowę i obliuguje ich do usunięcia tego konkretnego materiału

3 Jeżeli treści są dostępne online, należy:

a) jak najszybciej usunąć materiał:

Jeśli wiemy, kto zamieścił materiał:

- uczeń kontaktuje się z osobą, której wysłał/od której otrzymał materiał lub
- nauczyciel/pedagog szkolny zaprasza rodziców ucznia na rozmowę i obliuguje ich do usunięcia tego konkretnego materiału

Jeśli sprawca jest nieznan:

- należy zgłosić nadużycie do administratora
- w przypadku naruszenia wizerunku podjąć interwencję prawną

b) poinformować o fakcie wychowawcę klasy, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora

c) powiadomić rodziców ucznia/uczennicy o zdarzeniu i zapoznać się, w miarę możliwości, z materiałem dowodowym; podjąć współpracę z rodzicami w celu udzielenia wsparcia dziecku

d) zabezpieczyć dostępne dowody i zebrać informacje na temat zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, jego formy, częstotliwości i miejsca wystąpienia

e) podjąć interwencję prawną

Interwencja prawna przeprowadzona przez szkołę możliwa jest w przypadku naruszenia prawa:

- naruszenie wizerunku – art. 202 kk (publikowanie wizerunku nagiej osoby małoletniej – rozpowszechnienie pornografii z udziałem małoletniego), art.191 a. (utrwalanie i publikowanie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej).

f) przygotować dokumentację zgłoszenia (opis sytuacji – okoliczności, dowody, osoby biorące udział w zdarzeniu, podjęte działania; ustalenia z poszczególnymi uczniami).

g) monitorować sytuację (upewnić się, czy nie jest potrzebne udzielenie uczniowi/uczniom dalszego wsparcia).

h) w celu uzyskania porady dotyczącej możliwości dalszych działań w sytuacji sekstingu – zabezpieczania dowodów, wskazówek dotyczących bezpośredniej pomocy specjalistycznej, zachęcamy do kontaktu z Telefonem dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100. Kontakt jest możliwy pod bezpłatnym numerem telefonu **800 100 100** od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-15.00, jak również poprzez formularz: „Zadaj nam pytanie” na stronie <http://800100100.pl/napisz> oraz e-mail: pomoc@800100100.pl

W sytuacji rozpowszechniania materiału sekstingowego, jeżeli dochodzi do krzywdzenia, stosuje się procedury reagowania w sytuacji cyberprzemocy.